

Międzynarodowy Rok Jaskiń i Krasu (International Year of Caves and Karst – IYCK) jest inicjatywą Międzynarodowej Unii Speleologicznej (International Union of Speleology – UIS). UIS jest organizacją non-profit z siedzibą w Słowenii, zajmującą się eksploracją, badaniami i zrównoważonym zarządzaniem jaskiń poprzez współpracę międzynarodową. Unia grupuje organizacje narodowe 54 krajów członkowskich, które wspierają Międzynarodowy Rok Jaskiń i Krasu.

Międzynarodowa Unia Speleologiczna organizuje co cztery lata Międzynarodowy Kongres Speleologiczny, który jest najbardziej znaczącym światowym spotkaniem uczonych, grotolazów, edukatorów i menadżerów zajmujących się problematyką jaskiniową. 18. Międzynarodowy Kongres Speleologiczny odbędzie się w Le Bourget du Lac (Sabaudia) we Francji w 2021 roku. Będzie on głównym wydarzeniem obchodów Międzynarodowego Roku Jaskiń i Krasu. W ramach tego Międzynarodowego Roku zorganizowanych zostanie wiele innych wydarzeń naukowych i edukacyjnych. Długa i stale rosnąca liczba wydarzeń jest dostępna na stronie internetowej: www.iyck2021.org

Obok organizacji narodowych stowarzyszonych w UIS, Międzynarodowy Rok Jaskiń i Krasu jest wspierany przez liczne organizacje międzynarodowe i krajowe. Lista wszystkich organizacji partnerskich jest również dostępna na stronie internetowej www.iyck2021.org

Pełne i najbardziej aktualne informacje na temat Międzynarodowego Roku Jaskiń i Krasu są publikowane na oficjalnej stronie IYCK:

www.iyck2021.org

Union Internationale
de Spéléologie

MIĘDZYNARODOWY ROK JASKIŃ I KRASU 2021

Odkrywać, rozumieć i chronić

Union Internationale
de Spéléologie

Kras to typ krajobrazu, który obejmuje około 20% lądowej powierzchni Ziemi. Powstaje on w rezultacie rozpuszczania skał podłoża. Na powierzchni kras przybiera wiele form, co często utrudnia jego rozpoznanie przez przeciętnego człowieka. Niektóre krajobrazy krasowe są ekscytujące i niezwykle malownicze, a wiele z nich pozostaje ukrytych głęboko w jaskiniach.

Jaskinie i kras to bezcenne zasoby przyrodnicze. Setki jaskiń na całym świecie jest udostępnianych turystom do zwiedzania, a wiele z nich znajduje się na terenach wpisanych na listę światowego dziedzictwa. Szacuje się, że każdego roku jaskinie odwiedza około 150 milionów turystów, zapewniając istotne wsparcie ekonomiczne dla gospodarek wielu krajów. Około 20% wody pitnej konsumowanej na świecie pochodzi z krasowych zbiorników wodonośnych, i to właśnie w nich znajdują się największe na Ziemi ujęcia wody oraz naturalne źródła.

Jaskinie i kras są miejscem występowania najbardziej zróżnicowanych, ważnych i rzadkich ekosystemów na naszej planecie, które wzmacniają różnorodność ekologiczną zarówno na powierzchni, jak i pod ziemią. Najbardziej znaczące stanowiska kulturowe i archeologiczne na świecie są często zlokalizowane w jaskiniach krasowych i niekrasowych. Jakkolwiek jaskinie i kras przynoszą wiele korzyści społeczeństwu, stwarzają one jednocześnie wyjątkowe wyzwania.

Jaskinie i kanały w krasowych zbiornikach wodonośnych zasadniczo nie zapewniają filtracji zanieczyszczeń. Krasowe skały wodonośne i systemy wodne należą do najbardziej złożonych, najslabiej poznanych, najtrudniejszych do modelowania, a jednocześnie najbardziej podatnych na zanieczyszczenia wód wykorzystywanych przez człowieka. Często są one zdolne do bardzo szybkiego przenoszenia patogenów i zanieczyszczeń chemicznych na odległość dziesiątek kilometrów bez wykrycia przez człowieka. Jak w przypadku większości ukrytych zjawisk i krajobrazów, jaskinie i kras są generalnie słabo poznane i trudne do zrozumienia. Mało jest naukowców czy menedżerów, którzy są odpowiednio przygotowani do prowadzenia badań jaskiń i krasu oraz do zarządzania zasobami naturalnymi obszarów krasowych. Wiele rządów w ogóle nie bierze pod uwagę znaczenia jaskiń i krasu.

Odkrywać, rozumieć i chronić

to główne cele Międzynarodowego Roku Jaskiń i Krasu. Z Twoją pomocą staramy się:

- **zwiększyć społeczną świadomość** tego, jak jaskinie i kras są ważne dla codziennego życia miliardów ludzi
- **promować znaczenie jaskiń i krasu** poprzez zrównoważony rozwój, szczególnie w aspekcie jakości i ilości użytkowanej wody, rolnictwa, geoturystyki/ekoturystyki oraz dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
- **pokazać**, że badania i właściwe zarządzanie jaskiniami i krasem mają kluczowe znaczenie dla globalnej gospodarki i zdrowego środowiska
- **budować szeroki, światowy potencjał edukacyjny** w zakresie nauki o jaskiniach i krasie
- **promować świadomość interdyscyplinarnego** charakteru badań oraz zarządzania jaskiniami i krasem, eksponować jak relacje między różnymi obszarami nauki i zarządzania będą nabierały rosnącego znaczenia w badaniach, edukacji i ochronie środowiska w przyszłości
- **stworzyć trwałe partnerstwo**, żeby zapewnić kontynuację działań, celów i osiągnięć Międzynarodowego Roku Jaskiń i Krasu również po jego zakończeniu.

